Päiväys: 14.11.2016 Edellinen päiväys: -

Kauppanimi: **Ikaros Parachute Rocket White**

X **KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE** **KEMIKAALI-ILMOITUS**

KOHTA 1: AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

1.1 Tuotetunniste

Kauppanimi	**Ikaros Parachute Rocket White**
Tunnuskoodi	340200

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella

Käyttötarkoitus sanallisesti	Pyrotekninen esine; signaali-/laskuvarjoraketti
Toimialakoodi (TOL) (*)	467, 477
Käyttötarkoituskoodi (KT) (*)	18, 55
Tuotetta voidaan käyttää yleiseen kulutukseen (*)	X

1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot

Toimittaja (valmistaja, maahantuoja, ainoa edustaja, jatkokäyttäjä, jakelija)
Suomessa toimiva markkinoille luovuttaja (*)

	Oy MARITIM Ab
Osoite	Veneentekijäntie 1
Postinumero ja –toimipaikka	00210 HELSINKI
Puhelin	0207 65180
Sähköpostiosoite	maritim@maritim.fi
Y-tunnus	0111324-2

Ulkomaisen valmistajan tiedot	Hansson PyroTech AB / Nammo LIAB AB
Puhelin	+46 581 871 00
Sähköpostiosoite	info@hansson-pyrotech.com

1.4 Hätäpuhelinnumero

Numero, nimi ja osoite	**HYKS, Myrkytystietokeskus** PL 360 00029 HUS (HELSINKI)
Puhelin	(09) 471 977 tai (09) 4711 (keskus)
Sähköposti	myrkytys@hus.fi

KOHTA 2: VAARAN YKSILÖINTI

2.1 Aineen tai seoksen luokitus

2.1.1 **Asetuksen (EY) 1272/2008 (CLP) mukaisesti:**

Expl. 1.3	**H203**	Räjähteet, vaarallisuusluokka 1.3
Acute Tox. 4	**H302**	Välitön myrkyllisyys (suun kautta), vaarakategoria 4
Eye Irrit. 2	**H319**	Vakava silmävaurio/silmä-ärsytys, vaarakategoria 2

Luokitus pohjautuu esineen sisältämiin vaarallisiksi luokiteltuihin ainesosiin.

2.2 Merkinnät

2.2.1 Merkinnät asetuksen (EY) 1272/2008 (CLP) mukaisesti:

GHS01

GHS07

Huomiosana:	Vaara
Sisältää:	Natriumnitraatti ja kaliumperkloraatti
Pyrotekniset ainesosat, nettomäärä:	Sytytin 6,5 g, heittopanos 50 g, valkoinen valopanos 100 g

2.2.2 Vaaralausekkeet:

H203	Räjähde; palo-, räjähdys- tai sirpalevaara.
H302	Haitallista nieltynä.
H319	Ärsyttää voimakkaasti silmiä.

2.2.3 Täydentävät vaaralausekkeet:

-	-

2.2.4 Turvalausekkeet:

P102	Säilytä lasten ulottumattomissa
P210	Suojaa lämmöltä / kipinöiltä / avotulelta — Tupakointi kielletty.
P309+P311	Altistumisen tapahduttua tai jos ilmenee pahoinvointia: Ota yhteys MYRKYTYSTIETOSKESKUKSEEN tai lääkäriin.
P370+P380	Tulipalon sattuessa: Evakuoi alue.
P372	Tulipalon sattuessa räjähdysvaara.
P373	Tulta EI SAA yrittää sammuttaa sen saavutettua räjähteet.
P501	Hävitä sisältö/pakkaus paikallisten/kansallisten määräysten mukaisesti.

2.3 Muut vaarat

Koetettaessa avata tämä kapseli mekaanisesti tai lämmöllä sen sisältämät vaaralliset ainesosat muuttuvat välittömästi. Kosketus palavaan tuotteeseen voi aiheuttaa vaikeita palovammoja.

KOHTA 3: KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

3.1 Aineet (**)

Pääaineosan / aineosan nimi	CAS-, EY- tai indeksinumero	Pitoisuus

3.2 Seokset (**)

Aineen nimi	CAS-, EY- tai indeksinro	REACH-rekisteröintinro	Pitoisuus	Luokitus
Natriumnitraatti	CAS 7631-99-4 EY 231-554-3	01-2119488221-41	31,37 % (49,1 g)	Ox. Sol. 3; **H272,** Acute Tox. 4; **H302** Eye Irrit. 2**; H319**
Kaliumperkloraatti	CAS 7778-74-7 EY 231-912-9	01-2120021000-89	23,32 % (36,5 g)	Ox. Sol. 1**; H271,** Acute Tox. 4**; H302**
Kaliumnitraatti	CAS 7757-79-1 EY 231-818-8	01-2119488224-35	3,07 % (4,8 g)	Ox. Sol. 3**; H272**
Rikki	CAS 7704-34-9 EY 231-722-6	01-2119487295-27	0,45 % (0,7 g)	Skin Irrit. 2**; H315**

Kommentteja	Tuote sisältää myös polymerisoidulla pellavasiemenöljyllä stabiloitua magnesiumjauhetta. Ei sisällä muita ainesosia, jotka tämänhetkisen tietämyksen mukaan ja soveltuvina pitoisuuksinaluokitellaan terveydelle tai ympäristölle vaarallisiksi tai joille on määritelty HTP –arvo tai PBT tai vPvB ja joista sen vuoksi tulisi ilmoittaa tässä osoissa. Luettelo ainesosien vaaralausekkeista teksteineen kohdassa 16.

KOHTA 4: ENSIAPUTOIMENPITEET

4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus

Tuotteen sisältämät vaaralliset ainesosat ovat suljettuna tiiviiseen kapseliin. Ohjeen mukaisessa käsitelyssä niille altistuminen ei ole todennäköistä.

Yleisohjeet	Ensiaputoimia tarvitaan vain, jos ainesosia vapautuu tuotteen rikkoutuessa. Kaikissa epävarmoissa tapauksissa tai oireiden jatkuessa otettava yhteys lääkäriin. Jos mahdollista, näytä etiketti tai tämä tiedote. Tajuttomalle henkilölle ei koskaan saa antaa mitään suun kautta.
Hengitys	Altistunut henkilö siirretään raittiiseen ilmaan, pidetään levossa ja lämpimänä.
Iho	Iho pestään runsaalla vedellä. Otetaan yhteys lääkäriin, jos ihoärsytys jatkuu
Roiskeet silmiin	Mahdolliset piilolinssit poistetaan. Silmiä huuhdellaan välittömästi runsaalla vedellä n. 15 minuutin ajan pitäen silmäluomet erillään. Toimitetaan lääkärin hoitoon/tarkistukseen.
Nieleminen	Poista mahdolliset tekohampaat. Suu huuhdellaan perusteellisesti runsaalla vedellä. Jos esineen sisältämiä ainesosia on nielty, otetaan viipymättä yhteys lääkäriin.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Hengitys	Palokaasujen hengittäminen voi aiheuttaa lievää hengitysteden ärsyyntymistä.
Iho	Kosketus palavaan tuotteeseen aiheuttaa vaikeita palovammoja.
Roiskeet silmiin	Voi ärsyttää voimakkasti silmiä.
Nieleminen	Voi aiheuttaa ärsyyntymistä ja pahoinvointia.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Symptomaattinen hoito

KOHTA 5: PALONTORJUNTATOIMENPITEET

5.1 Sammutusaineet

Evakuoi alue. **Palon leviäminen tuotteeseen on pyrittävä estämään kaikin mahdollisin keinoin.** Käytä sellaista sammutusainetta, joka soveltuu ympäröivän tulipalon sammutukseen. Alkusammutukseen suositellaan jauhe-, vaahto-, CO_2 tai vesisumua. **Jos tuote on syttynyt, palo jatkuu kunnes reaktio päättyy; sitä ei voi ulkoisesti pysäyttää.**

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Tulipalon sattuessa tuote voi räjähtää; sirpalevaara.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Jos mahdollista, poista vahingoittumattomat tuotteet riskialueelta. Evakuoi alue mahdollisen räjähdysvaaran takia. Sammutusvesiä ei saa päästää viemäriin tai vesistöön.

KOHTA 6: TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa

Estettävä ihmisten pääsy riskialueelle. Poista mahdolliset syttymislähteet. Altistusalueella käytettävä soveltuvaa raitisilmamaskia tai hengityslaitetta.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Tuotetta ei saa päästää viemäriin, vesistöön eikä maaperään.

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Vahingoittuneet tuotteet siirretään asianmukaisesti merkittyyn suljettuun astiaan hävittämistä varten.

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

Kohta 1; yhteystedot hätätilanteita varten
Kohta 8; tiedot soveltuvista henkilösuojaimista
Kohta 13; tietoja jätteiden käsittelystä

KOHTA 7: KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet

Käsiteltävä varovasti. Vältettävä iskuja ja hankautumista. Eristettävä sytytyslähteistä – tupakanpoltto kielletty.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Säilytetään tiiviisti suljetussa astiassa kuivassa, hyvin tuulettuvassa viileässä paikassa erillään syttymislähteistä ja elintarvikkeista. Säilytetään erillään hapettavista aineista sekä väkevistä emäksistä ja hapoista.

7.3 Erityinen loppukäyttö

Signaali-/laskuvarjoraketti, valkoinen: ks. käyttöohjeet

KOHTA 8: ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

8.1 Valvontaa koskevat muuttujat

HTP-arvot	Tuote on esine ; ei sovellu
Muut raja-arvot	Tietoja ei saatavilla
DNEL-arvot	Tietoja ei saatavilla
PNEC-arvot	Tietoja ei saatavilla

8.2 Altistumisen ehkäiseminen

Tekniset torjuntatoimenpiteet	Noudatettava käyttöohjetta. Säilytettävä erillään syttymislähteistä – tupakointi kielletty. Vaurioitunutta tuotetta ei saa käyttää.
Silmien tai kasvojen suojaus	Tiiviisti suojaavat suojalasit tai kasvosuojain (EN166).
Ihonsuojaus	Sopiva työvaatetus.
Käsien suojaus	Nahkakäsineet tai vastaavat.
Hengityksen suojaus	Ei tarpeen ohjeiden mukaisessa käytössä.
Termiset vaarat	Tietoa ei ole saatavilla
Ympäristöaltistumisen torjuminen	Ei saa päästää viemäriin, vesistöön tai maaperään (ks. 6.3 ja 13.1)

KOHTA 9: FYSIKAALISET JA KEMIALLISET OMINAISUUDET

9.1. Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot

Olomuoto	Esine; punainen muoviputkilo jossa muoviset valkoiset päätykannet ja oranssi tarra.
Haju	Hajuton
Hajukynnys	Ei sovellu
pH	Ei sovellu
Sulamis- tai jäätymispiste	Ei oleellinen
Kiehumispiste ja kiehumisalue	Ei sovellu
Leimahduspiste	Ei sovellu
Haihtumisnopeus	Ei sovellu
Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)	>250 °C
Ylin ja alin syttyvyys- tai räjähdysraja	Tietoa ei saatavilla
Höyrynpaine	Ei sovellu
Höyryntiheys	Ei sovellu
Suhteellinen tiheys	Ei sovellu
Liukoisuus (liukoisuudet)	Ei liukene
Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi	Tietoa ei saatavilla

Itsesyttymislämpötila	Tietoa ei saatavilla
Hajoamislämpötila	Tietoa ei saatavilla
Viskositeetti	Ei sovellu
Räjähtävyys	Räjähtävä
Hapettavuus	Esine sisältää hapettavia ainesosia

9.2 Muut tiedot

Ei muita oleellisia tietoja

KOHTA 10: STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1 Reaktiivisuus

Ei reaktiivinen ohjeiden mukaisissa käyttö-ja varastointiolosuhteissa.

10.2 Kemiallinen stabiilisuus

Stabiili ohjeiden mukaisessa varastoinnissa ja käsittelyssä (ks. kohta 7).

10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus

Ei aiheuta vaarallisia reaktioita ohjeiden mukaisissa käyttö-ja varastointiolosuhteissa.

10.4 Vältettävät olosuhteet

Kuumuus (> 75 °C), avotuli, kipinöinti, hankautuminen.

10.5 Yhteensopimattomat materiaalit

Säilytettävä ja käsiteltävä erillään hapettavista aineista sekä väkevistä emäksistä ja hapoista.

10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet

Tulipalossa räjähdys- ja sirpalevaara, jolloin tuotteesta vapautuu runsaasti haitallista palokaasua ja korkeaa kuumuutta (>800 °C).

KOHTA 11: MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista

Välitön myrkyllisyys

Tuotteesta sellaisenaan ei ole testattuja tietoja

Natriumnitraatti	LD_{50}	suun kautta, rotta	1267 mg/kg
Kaliumperkloraatti	LD_{50}	suun kautta, rotta	27673 mg/kg
Kaliumnitraatti	LD_{50}	suun kautta, rotta	3750 mg/kg
	LD_{50}	ihon kautta, rotta	> 5000 mg/kg

Ihosyövyttävyys/ärsytys	Haitallisia vaikutuksia ei ole odotettavissa, jos tuotetta käsitellään ohjeiden mukaisesti. Tuotteen sisältämät ainesosat voivat olla haitallisia ihmisille, mutta ne ovat tiiviisti suljettuna kapseliin, jota ei mistään syystä saa purkaa.
Vakava silmävaurio/ärsytys	Ei luokiteltu; lievä silmä-ärsytys
Hengitysteiden tai ihon herkistyminen	Ei todettuja herkistäviä pitkäaikaisvaikutuksia
Sukusolujen perimää vaurioittavat vaikutukset	Ei tunnettuja vaikutuksia
Syöpää aiheuttavat vaikutukset	Ei tunnettuja karsinogeenisia vaikutuksia
Lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset	Ei tunnettuja mutageenisia vaikutuksia
Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen	Ei tunnettuja vaikutuksia
Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen	Ei tunnettuja vaikutuksia
Aspiraatiovaara	Ei luokiteltu aspiraatiovaaralliseksi
Muut tiedot	Muita oleellisia tietoja ei ole käytettävissä.

KOHTA 12: TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

12.1 Myrkyllisyys

Natriumnitraatti	LC_{50}, 96 h	Kala	6650 mg/l
Kaliumperkloraatti	EC_{50}, 24 h	Kala	670 mg/l
Kaliumnitraatti	LC_{50}, 96 h	Kala	22,5 mg/l
	EC_{50}, 72 h	Vesikirppu	226 mg/l

Tuotetta ei ole luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi.

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus

Ei sovellu; esineen sisältö koostuu kiinteistä epäorgaanisista ainesosista.

12.3 Biokertyvyys

Ei oleteta olevan biokertyvää

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Ei sovellu

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

Tämän tuotteen ei katsota olevan pysyvä, kertyvä ja myrkyllinen (PBT) eikä sen katsota olevan erittäin pysyvä ja erittäin kertyvä (vPvB).

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

Ei tunneta

KOHTA 13: JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät

13.1.1 Hävitettävä tuote

Jätteet kerätään ja hävitetään jätehuoltoviranomaisten hyväksymän jätehuoltosuunnitelman mukaisesti. **Tuotteita ei saa yrittää purkaa tai avata**. Tupakointi kielletty. Käyttämättömät, vialliset ja vaurioituneet tuotteet ovat vaarallisia jätteitä (**Vaaraominaisuus HP 1; Räjähtävä**), joita saavat hävittää vain sellaiset toimijat, jotka tuntevat räjähteiden ominaisuudet sekä hävittämismenetelmät ja niiden edellyttämät turvallisuustoimenpiteet. Jätekoodiehdotus **16 04 02** (ilotulitusjätteet).

13.1.2 Pakkausjäte

Tyhjät kuivat myyntipakkaukset voidaan toimittaa järjestettyyn pakkausten kierrätykseen tai tällaisen mahdollisuuden puuttuessa yleiselle kaatopaikalle.

KOHTA 14: KULJETUSTIEDOT

14.1 YK-numero

0195

14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi

Hätäraketit

14.3 Kuljetuksen vaaraluokka

1.3G

14.4 Pakkausryhmä

P135 / etiketti 1

14.5 Ympäristövaarat

Ei ole

14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle

Ei saatavilla

14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 –sopimuksen II liitteen ja IBC-säännöstön mukaisesti

Ei oleellinen

KOHTA 15: LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö

1907/2006/EY	L 180/2015
1272/2008/EY	VnA 685/2015
2013/29/EU	VnA 719/2015
1357/2014/EU	HTP –arvot 2014

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi

Tuotteelle ei ole tehty kemikaaliturvallisuusarviointia. Tuotteen mahdollisesti aiheuttamat riskit ovat hallittavissa noudattamalla käyttöohjetta ja tämän käyttöturvallisuustiedotteen ohjeita.

KOHTA 16: MUUT TIEDOT

Muutokset edelliseen versioon -

Lyhenteiden selitykset -

Tietolähteet Valmistajan KTT 2014-10-27, utgåva 2

ECHA: Guidance on Labelling and Packaging, Vers. 2.0, Sept. 2016,
GESTIS: Stoffdatenbank,
Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2016

Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa

Luokitus	Menetelmä
Expl. 1.3; H203	Laskentamenetelmä
Acute Tox. 4; H302	Laskentamenetelmä
Eye Irrit. 2; H319	Laskentamenetelmä

Luettelo ainesosien vaaralausekkeista kohdasta 3.2:

H271	Aiheuttaa tulipalo- tai räjähdysvaaran; voimakkaasti hapettava.
H272	Voi edistää tulipaloa; hapettava.
H302	Haitallista nieltynä.
H315	Ärsyttää ihoa.
H319	Ärsyttää voimakkaasti silmiä.

Työntekijöiden koulutus

Tämän käyttöturvallisuustiedotteen vastaanottajan tulee varmistaa, että kaikki ne, jotka saattavat käyttää, käsitellä tai hävittää tätä tuotetta, lukevat ja ymmärtävät tiedotteen sisällön.